

Tantárgy neve: Bevezetés a kulturális antropológiába Introduction to Cultural Anthropology	Tantárgy Neptun kódja: BTKVN1101 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Kotics József egyetemi docens	
Javasolt félév: BA 1. félév, őszi	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Kollokvium
Kreditpont: 3	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás a közös társadalomtudományi képzésben résztvevők, valamint a szabad bölcsészet szakra járók számára kíván alapot nyújtani. A bevezető kurzus célja, hogy betekintést nyújtson a kulturális antropológiáról vallott különböző felfogásokba, bemutassa annak részterületeit kezdve az egyéni életúttal a társadalom legfelsőbb szintű szerveződéséig bezárólag. Az átfogó témákat tárgyaló előadások azt szolgálják, hogy a hallgatók ismerkedjenek meg a kulturális antropológia alapfogalmaival, kérdésfelvetéseivel, problémáival, módszereivel.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az antropológia fogalma, helye a tudományok rendszerében. Az antropológiai kutatás tárgya, a kutatás módszere. 2. Az antropológia és a társtudományok. 3. Az antropológia szakterületei. 4. A saját társadalom antropológiai kutatása. 5. Az antropológia Magyarországon. 6. Elméletek az antropológiai kutatásban. 7. Elméletek az antropológiai kutatásban. 8. Antropológia kultúrafogalmak. 9. Az etnográfiai terepmunka. 10. Az etnográfiai írás. 11. Gazdasági rendszerek 12. Politikai rendszerek. 13. Rokonsági rendszerek. 14. A természetfeletti 	
Félévközi számonkérés módja: –	
Értékelése: Az előadások és a kötelező szakirodalom anyagának ismeretére épülő vizsga (kollokvium).	
<p>Kötelező irodalom: Hollós Marida 1993: Bevezetés a kulturális antropológiába. Budapest: ELTE BTK Kulturális Antropológia. Kunt Ernő 2003: Az antropológia keresése. Budapest: L'Harmattan. Edmund Leach 1996: Szociálanropológia. Budapest: Osiris.</p>	
<p>Ajánlott irodalom: Kozma Tamás 1977: A kultúra-fogalom értelmezései a polgári társadalomkutatásban. Népi kultúra - népi társadalom. 10: 279-306. Claude Lévi-Strauss 1979: Szomorú trópusok. Budapest: Európa, 49-62, 204-235. E. R. Service – M. D. Sahlins – E. R. Wolf 1973: Vadászok, törzsek, parasztok. Budapest: Kossuth, 15-59, 139-284.</p>	

Tantárgy neve: Kutatásmódszertan I. Research methods I.	Tantárgy Neptun kódja: BTKVN1102 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Kotics József egyetemi docens	
Javasolt félév: BA 1. félév, őszi	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Kollokvium
Kreditpont: 3	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A kurzus az empirikus társadalomkutatás alapvető kutatásmódszertani és módszertani fogalmaival ismerteti meg a közös képzési szakasz során a szociológia, politológia és kulturális antropológia szakos hallgatókat. A tantárgy célja, hogy megismertessen az empirikus kultúrakutatás alapvető technikáival és eljárásaival és olyan fogalmi háló ismeretével lássa el a hallgatókat, amelyre a szakterületi tanulmányok kutatás módszertani sajátosságai ráépíthetőek.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tudomány fogalma. A tudományos kutatás természete. 2. A tudományos kutatás alapfogalmai. 3. A kutatás folyamata. 4. A kutatási terv készítése. 5. Operacionalizálás. Konceptualizálás. Mérés 6. Mintavételi eljárások az empirikus kultúrakutatásban. 7. Indexek, skálák, tipológiák 8. Adatgyűjtési módszerek: A megfigyelés típusai 9. Adatgyűjtési módszerek: A kérdőívek típusai. Kérdőív-készítés és kódolás. 10. Adatgyűjtési módszerek: Interjútechnikák 11. Adatgyűjtési módszerek: Kvalitatív terepkutatás 12. Adatgyűjtési módszerek: Kísérletek 13. Adatgyűjtési módszerek: Beavatkozás-mentes vizsgálatok 14. Adatgyűjtési módszerek: Értékelő kutatások 	
Félévközi számonkérés módja: –	
Értékelése: Az előadások és a kötelező szakirodalom anyagának ismeretére épülő vizsga (kollokvium).	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Earl Babbie 2003: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest, Balassi 5-379.</p> <p>Cseh-Szombathy László és Ferge Zsuzsa vál. 1971: A szociológiai felvétel módszerei. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó 49-104.</p> <p>Kolosi Tamás – Rudas Tamás 1988: Empirikus problémamegoldás a szociológiában. (Társadalomkutatási Módszertani Tanulmányok I.) Budapest: OMIKK – TÁRKI.</p> <p>Irving Seidman 2002: Az interjú, mint kvalitatív kutatási módszer. Budapest: Műszaki.</p>	
<p>Ajánlott irodalom:</p> <p>Kelemen János 1990: Tudományelmélet: módszerek és programok. BUKSZ (2) Nyár 217-226.</p> <p>Moksony Ferenc 1999: Gondolatok és adatok. Társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése. Budapest: Osiris.</p> <p>Peter Winch 1988: A társadalomtudomány eszméje. 53-94. pp. II. A jelentéssel bíró viselkedés természete. III. A társadalomkutatás mint tudomány. (Hermész Könyvek) Budapest: Akadémiai Kiadó.</p>	

Tantárgy neve: Bevezetés a szociológiába Introduction to Sociology	Tantárgy Neptun kódja: BTKVN1105 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Pankucsi Márta egyetemi docens	
Javasolt félév: BA 1. félév, őszi	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Kollokvium
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>A szociológia fogalmi megközelítését, a szociológiai szemléletmód sajátosságait és a legfontosabb társadalmi jelenségek, folyamatok szociológiai elemzését ismerteti meg a tárgy a hallgatókkal. Betekintést nyújt a társadalmi egyenlőtlenségek és társadalmi változások különböző szociológiai irányzatok szerint történő vizsgálatába.</p> <p>Erősíti a társadalmi érzékenységet, az empátiát. Növeli a hallgatók kompetenciáját a választási lehetőségek, a fejlesztési alternatívák felismerésére és bemutatására vonatkozóan. Fejleszti a részvételi és az innovációs készséget, a megértésre és megegyezésre irányuló kommunikációt.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szociológia önálló tudománnyá válásának folyamata. 2. A szociológia fogalmi megközelítése. 3. A szociológia társadalmi funkciói. 4. A társadalmi egyenlőtlenségek rendszere, mobilizációs és migráció. 5. Bourdieu tőkeelmélete. 6. Hankiss Elemér újfeudális struktúraelmélete. 7. A sokdimenziós struktúraelmélet. 8. A társadalmi újratermelési rendszerek típusai. 9. A magyar társadalom újratermelési rendszerének változásai 1945-től napjainkig. 10. Luhmann rendszerelmélete. 11. A csoport fogalma és típusai. 12. Életvilág, multikulturalizmus, empátia. 13. Kategorizáció, sztereotípiák, előítéletek, diszkrimináció. 14. Deviáns magatartások. Kutatási módszerek. 	
Félévközi számonkérés módja: –	
Értékelése: Az előadások és a kötelező szakirodalom anyagának ismeretére épülő vizsga (kollokvium).	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Pankucsi Márta 2006: Bevezetés a szociológiába. Miskolc: Bíbor Kiadó.</p>	
<p>Ajánlott irodalom:</p> <p>Anthony Giddens 2003: Szociológia. Budapest: Osiris Kiadó.</p> <p>Hankiss Elemér 2004: Társadalmi csapdák és diagnózisok. Budapest: Osiris.</p>	

Tantárgy neve: Európai uniós alapismeretek Basic notions concerning the European Union	Tantárgy Neptun kódja: BTKVN1106 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Szalai Szabolcs	
Javasolt félév: BA 1. félév, őszi	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Kollokvium
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
Tantárgy feladata és célja: Az előadás célja, hogy megalapozza az Európai Unióval kapcsolatos ismereteket, megvizsgálva egyes folyamatok, intézmények, politikák - valamint az EU jogrendszerének - „működését”. Az előadások menete - a tervek szerint - nem térne el a klasszikus „frontális” óratartási módszertől.	
Tantárgy tematikus leírása: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés: Mit is jelent: Európa? Mi az európai és az európaiság? 2. Az európai egység gondolat eszméletörténeti áttekintése 3. Az Európai Unió előtörténete; történeti áttekintés 1945-től az ESZAK megalakulásáig 4-5. Intézménytörténeti áttekintés az ESZAK-tól napjainkig 6. A közösségi jog fogalma, szerepe, jelentősége az Európai Unióban; Az EU közösségi jog forrásai és a jogközelítés; A közösségi jog létrehozásának okait, közösségi jog forrásai, a jogrendszer jellemzői 7. A jogharmonizáció folyamata az EU-ban; Döntéshozatali eljárás formái, menete; A közösségi politika fogalmának meghatározása; Közösségi politika és közösségi tevékenységek 8. Az első pillér közös politikái és közösségi tevékenységei 9. A különböző közösségi politikák bemutatása, elsősorban a kereskedelmi politika, a mezőgazdasági politika, a közlekedéspolitikai és a gazdasági és monetáris politika 10. A második és a harmadik pillér politikái és közösségi tevékenységei 11. Az EU pénzügyi alapjainak meghatározása, bemutatása; Az Európai Unió költségvetése, bevételi és kiadási oldala, elkészítésének menetrendje, szabályai 12. Az Európai Unió támogatási rendszere: pénzügyi alapok, csatlakozási alapok; Strukturális Alapok, Kohéziós Alap, Előcsatlakozási Alapok 13. Magyarország útja az Európai Unióba; Magyarország és az Európai Unió kapcsolatának alakulása, jövőbeni feladatok, lehetőségek 14. Összegzés: Az egységesülő Európa és a globalizált világ 	
Félévközi számonkérés módja: –	
Értékelése: Az előadások és a kötelező szakirodalom anyagának ismeretére épülő vizsga (kollokvium).	
Kötelező irodalom: Fazekas Judit 2002: Az Európai Unió intézmény – és jogrendszere. Miskolc Gazdag Ferenc 2002: Európai integrációs intézmények, Budapest: Osiris [Az integráció történetét áttekintő fejezet] Horváth Zoltán 2005: Kézikönyv az Európai Unióról. (6. kiadás) Budapest: Magyar Országgyűlés Zsúgyel János 2001: Az európai integráció és intézményeinek története. Miskolc: Bóbor	
Ajánlott irodalom:	

Beck Ulrich 2005: Mi a globalizáció? Szeged: Belvedere

Edvin van Dessel 2001: Az európai integráció története. Európa úton sorozat. Budapest: AduPrint

Dick Leonard 2002: Európai Unió történet, szervezet, működés. Budapest: Geomédia

Forman Balázs 2003: Az Európai Unió strukturális és előcsatlakozási alapjai. Budapest: INTERPRESS Külkereskedelmi Kft

Daniel Guéguen 2003: Gyakorlati útmutató az EU-labirintushoz. Budapest: Századvég Kiadó- Demokrácia Kutatások Magyar Központja Alapítvány

Kende Tamás – Szűcs Tamás 2002: Európai Közjog és politika. Budapest: Osiris

Navracsics Tibor 1998: Európai belpolitika. Budapest: Korona Kiadó

Radnóczy Zsolt 2004: Támogatások az Európai Unióban. Budapest: Akadémiai

Tantárgy neve: Antropológiatörténet I. History of anthropology I.	Tantárgy Neptun kódja: BTKVN1107 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Biczó Gábor egyetemi docens	
Javasolt félév: BA 1. félév, őszi	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Kollokvium
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>A tantárgy az antropológia önálló társadalomtudományi paradigmaként történő megjelenésének előtörténetét, a társtudományok területén megfogalmazódó ideák adoptálásának eseményeit mutatja be. Cél, hogy a hallgatók átfogó képet kapjanak a humanizmus és a racionalizmus hatására kibontakozó modernitás-konceptió alapvető jelentőségéről az emberről, mint komplex társadalmi és kulturális tényezőről alkotott elképzelések szempontjából. A felvilágosodásban tetőző 18. századi racionalizmussal szemben fellépő első ellenkulturális mozgalom, a romantika ugyancsak döntő módon járult hozzá a társadalomtudományi horizont megalapozásához a 19. század első negyedében. A felvilágosodás és a romantika között kibontakozó összetett intellektuális, kulturális, politikai és gazdasági értelemben egyaránt megalapozott konfliktus feloldásában meghatározó szerepet játszó pozitivizmus (Comte és Saint-Simon) elméleti és módszertani értelemben egyaránt precízen tematizálja a természettudományok és a körvonalazódó társadalomtudomány különbségeit. A bonyolult fejlődési folyamat eredményeként kibontakozó evolucionista idea vezet az első modern antropológiai irányzat kialakulásához. Tylor, Morgan, Spencer és Frazer az evolucionista antropológiai legmeghatározóbb karakterei. Az antropológia tudománytörténetét bemutató előadássorozat utolsó szakasza az evolucionizmussal szemben kibontakozó amerikai történeti partikuralizmus szerzőivel, Boas-szal, Kroeber-rel, és Loewie-vel foglalkozik. Célunk, hogy a hallgatóság transzparens képet nyerjen a modern antropológia tudománytörténetének legfontosabb összefüggéseiről az első szemeszter végéig</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az antropológia születésének történeti és bölcséleti körülményei és az antropológia néhány legfontosabb alapfogalma 2. A társadalomtudomány antropológia megalapozása a XIX. század első felében 3. A társadalomtudományi determinizmus 4. Herbert Spencer és általános fejlődésemellete 5. Evolucionizmus I. Tylor 6. Evolucionizmus II. Morgan 7. Evolucionizmus III. James Frazer 8. Kulturális és dialektikus materializmus 9. Történeti partikuralizmus és etnográfiai alapjai Boas 10. Történeti partikuralizmus és Boas hatása 11. Kroeber 12. Lowie 13. Diffuzionizmus a kulturális antropológiában 14. Összefoglaló előadás 	
Félévközi számonkérés módja: –	
Értékelése: Az előadások és a kötelező szakirodalom anyagának ismeretére épülő vizsga (kollokvium).	
Kötelező irodalom:	

- Franz Boas 1975a: A faji probléma a modern társadalomban In: Népek, nyelvek, kultúrák. Budapest: Gondolat, 118-130.
- 1975: A kultúra értelmezései In: Népek, nyelvek, kultúrák. Budapest: Gondolat, 73-86.
- 1997: Az összehasonlító módszer korlátai az antropológiában In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 135-146.
- Auguste Comte 1979: Az emberi nem fejlődésének törvénye, avagy a három stádium törvénye In: A pozitív szellem. Budapest: Magyar Helikon, 191-219.
- Condorcet 1986: Az emberi szellem fejlődésének vázlatos története Budapest: Gondolat.
- Charles Darwin 1874: Végösszegzés és befejezés: In: A fajok eredete XV. fejezet (Számítalan magyar kiadás létezik) Budapest: Természettudományi Társulat, 296-333.
- James Frazer 1993: Aranyág. Budapest: Századvég, 21-51.; 133-151.; 450-453.
- Ulrich Hermann 1998: A megjobbíthatatlan tökéletesítése? In: Dietmar Kamper – Christoph Wulf: Antropológia az ember halála után, Budapest: Józsefvárosi Könyvtár, 7-15.
- Immanuel Kant: Válasz a kérdésre: Mi a felvilágosodás? In: Bevezetés a filozófiába szerk. Steiger Kornél. Budapest: Holnap, 238-245.
- Alfred Kroeber 1997: A kultúra fogalma a tudományban In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 159-187.
- Claude Lévi-Strauss 1996: Faj és történelem *2000* (1): 42-48.; (2): 37-40.
- Robert H. Lowie 1997: A kultúra meghatározói In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 190-207.
- Henry L. Morgan 1997: Az ősi társadalom In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 66-104.
- Herbert Spencer 1997: A társadalom evolúciója In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 32-62.
- Edward B. Tylor 1997: A primitív kultúra In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 108-131.
- Voltaire: Egy vadember és egy bakkaseneus beszélgetése In: Válogatott filozófiai írások Budapest: Akadémiai Kiadó, 1991. 219-227.

Ajánlott irodalom:

Tantárgy neve: Antropológiatörténet III. History of anthropology III.	Tantárgy Neptun kódja: BTKVN1108
	Tantárgyfelelős intézet: KVAI
	Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Biczó Gábor egyetemi docens	
Javasolt félév: BA 1. félév, őszi	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>A tantárgy a modern antropológia az általános társadalomtudományból történő kiválási folyamatát vizsgálja a 18. századtól a történeti partikularizmus kulturális antropológiai iskola megjelenéséig. A szociokulturális idegenség toposzának, valamint a Földön található kulturális sokféleség értelmezésének tudományos megfogalmazása az antropológiában a determinisztikus felfogástól a kulturális relativizmusig terjedő folyamatot jelöli. A feldolgozott szerzőktől kiválasztott reprezentatív szöveghelyek értelmezése segíti elmélyíteni a tudománytörténet előadásorozatán megismert elméleti összefüggéseket. Az antropológia történetének kiemelkedő szerzői által jegyzett szövegek a hallgatók antropológiai szemléletének kialakításához elengedhetetlen ismeretanyagot jelent.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés - Voltaire és Immanuel Kant 2. Auguste Comte és John S. Mill 3. Charles Darwin 4. Herbert Spencer 5. Edward B. Taylor 6. Henry L. Morgan 7. James Frazer 8. Friedrich Engels 9. Boas, Franz 10. Alfred Kroeber 11. Robert Lowie 12. Diffuzionizmus 13. Ruth Benedict 14. Összefoglalás 	
Félévközi számonkérés módja: –	
<p>Értékelése:</p> <p>Az aláírás és gyakorlati jegy megszerzése szakirodalmi referátum elkészítésével, illetve a kötelező szakirodalom olvasásával, feldolgozásával történik.</p> <p>Szakirodalmi referátum: a megadott témaköröket szakirodalmi referátumokban dolgozzák fel a hallgatók, amelyet 20 perces előadás formájában ismertetnek a kurzus további résztvevőivel. A referátum formai követelményei: min. 15 ezer karakteres szöveg (betűméret: 12-es Times New Roman, sorköz: 1,5.)</p> <p>A referátum tartalmi követelményei: az elkészített referátum karakterizálja a választott téma alapvető elvi, empirikus problémáit, rendszerezi fontosabb tematikus csomópontjait. A referátumra a hallgató a kidolgozott téma kézbe adható vázlatát elkészíti, a szemináriumi dolgozatot a folyó szemeszter utolsó előadásán leadja a szemináriumvezető októnak.</p> <p>Az aláírás megszerzésére nincs lehetősége annak a hallgatónak, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - háromnál több igazolatlan hiánnyal rendelkezik (az óralátogatás kötelező!) - választott témájából nem referál 	

- nem tartja be a kitűzött feladatok teljesítésére megjelölt határidőket

Az értékelés szempontjai:

A hallgatók félév végi érdemjegyének meghatározása, az írott formában és szóban teljesített szakirodalmi referátum (50%), illetve a kötelező szakirodalom olvasása (50%) alapján történik.

Kötelező irodalom:

- Benedict, Ruth 1988: A kultúra mintái In: Maróti Andor szerk.: Forrásmunkák a kultúra elméletéből 1. Budapest: Tankönyvkiadó, 191-203.
- Benedict, Ruth 1997: A kultúra integrációja In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 284-293.
- Boas, Franz 1975: A faji probléma a modern társadalomban In: Népek, nyelvek, kultúrák Budapest: Gondolat, 118-130.
- Boas, Franz 1975: A kultúra értelmezései In: Népek, nyelvek, kultúrák Budapest: Gondolat, 73-86.
- Boas, Franz 1997: Az összehasonlító módszer korlátai az antropológiában In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 135-146.
- Charles Darwin 1955: A létért való küzdelem, A természetes kiválasztás vagy a legalkalmasabbak megmaradása, Végösszegzés és befejezés. In: A fajok eredete. Budapest: Akadémia, 155-219.; 554-583.
- Comte, Auguste 1979: Az emberi nem fejlődésének törvénye, avagy a három stádium törvénye In: A pozitív szellem. Budapest: Magyar Helikon, 191-219.
- Descola – Lenclud – Severi – Taylor 1994: Boas és a diffuzionista iskola. In: A kulturális antropológia eszméi. Budapest: Századvég. 215-221.
- Descola, Pierre 1994: Az oksági magyarázat. In: Descola – Lenclud – Severi – Taylor: A kulturális antropológia eszméi. Századvég, Budapest, 13-74.
- Edward.B. Tylor 1997: A primitív kultúra In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 108-131.
- Engels, F. 1975: A család eredete In: A marxizmus-leninizmus klasszikusainak kiskönyvtára 24. kötet. Budapest: Kossuth, 38-114.
- Frazer, James 1993: A szimpátián alapuló mágia, Tabu, Az aranyág, Búcsú Nemitől, In: James Frazer. Aranyág. Budapest: Századvég, 21-51.; 133-151.; 450-453.
- Gunda Béla 1980: A kulturális aerák néhány kérdése in Paládi Kovács Attila szerk.: Előmunkálatok a magyarság néprajzához 7. Budapest: MTA Néprajzi Kutatócsoport, 9-23.
- Kant, Imanuel: Válasz a kérdésre: Mi a felvilágosodás? In: Steiger Kornél szerk.: Bevezetés a filozófiába. Budapest: Holnap, 238-245.
- Kroeber, A. L. 1997: A kultúra fogalma a tudományban In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 159-187.
- Lowie, Robert H. 1997: A kultúra meghatározói In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 190-207.
- Mill, John S. 1980: A szabadságról. Budapest: Magyar Helikon, 11-109.
- Morgan, Henry L. 1997: Az ősi társadalom In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 66-104.
- Spencer, Herbert 1997: A társadalom evolúciója In: Mérföldkövek. Budapest: Panem, 32-62.
- Voltaire 1991: Egy vadember és egy bakkalaureus beszélgetése In: Válogatott filozófiai írások. Budapest: Akadémiai Kiadó, 219-227.

Ajánlott irodalom:

Tantárgy neve: Kutatásmódszer III. Research methods III.	Tantárgy Neptun kódja: BTKVN1109 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Kotics József egyetemi docens	
Javasolt félév: BA 1. félév, őszi	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>A tantárgy tanulmányozása során a - kutatások előkészítésével kapcsolatban - a kutatási téma tudományos problémaként való megfogalmazásával; a konceptualizálással és az operacionalizálás folyamatával, jelentőségével; a jelenségek térbeli-, időbeli és társadalomban való lokalizálásával kapcsolatos döntésekkel; a mintavétel alapgondolatával és a mintavételi eljárásokkal ismerkednek meg a hallgatók. A kutatási módszerek közül elsősorban a dokumentum elemzés, a megfigyelés és a kérdezés különböző módszerei szerepelnek a tematikában. A félév végére a hallgatók egy-egy téma kutatására fiktív kutatási tervet készítenek.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az empirikus társadalomtudományi kutatások céljai, alapelvei. 2. A kutatási téma megválasztása, a tudományos probléma megfogalmazása. 3. A hipotézis: szerepe, felállítása, fajtái. 4. A kutatás fogalmainak meghatározása. 5. A vizsgálatok főbb típusai. 6. A mintavétel alapgondolata. Mintavételi eljárások. 7. A kérdezés. Az interjú. 8. A strukturált és a strukturálatlan interjú. 9. Hallgatói kutatási tervek 10. Hallgatói kutatási tervek 11. Hallgatói kutatási tervek 12. Hallgatói kutatási tervek 13. Hallgatói kutatási tervek 14. Hallgatói kutatási tervek; összegzés 	
Félévközi számonkérés módja: –	
<p>Értékelése:</p> <p><i>Az aláírás és gyakorlati jegy megszerzésének feltétele:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - fiktív kutatási terv (12-es betűméret, 1,5 sorköz, Times New Roman, terjedelem: min. 3 oldal) kidolgozása - félig strukturált (min. 30 kérdésből álló) kérdőív készítése - annotált bibliográfia összeállítása (12-es betűméret, 5 sorköz, Times New Roman, terjedelem: 3 oldal) <p>Az aláírás megszerzésének feltétele az órákon való aktív részvétel (maximum három hiányzással), valamint a feladatoknak megszabott határidőre való beadása. Múltányolható indok (súlyos betegség, baleset, kórházi ellátás stb.) nélkül az órák több mint egynegyedének (4 vagy több) elmulasztása, valamint a feladatok beadásának halogatása az aláírás megtagadását vonják maguk után!</p> <p>A hallgató a félév végi jegyét a 3 feladatra kapott értékelés átlaga, valamint órai aktivitása alapján kapja meg.</p>	

Kötelező irodalom:

- Babbie, Earl 2003: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest: Balassi 5-379.
- Cseh-Szombathy László és Ferge Zsuzsa vál. 1971: A szociológiai felvétel módszerei. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó 49-104.
- Emerson, Robert M. 2001: Fieldwork Practice. Issues in Participant Observation. In: Contemporary Field Research, 113-151.
- Sluka, Jeffrey A. 1995: Reflections on Managing Danger in the Fieldwork. Dangerous Anthropology in Belfast. In: Carolyn Nordstrom és Antonius C.G.M. Robben szerk. Fieldwork under Fire. Contemporary Studies of Violence and Survival. Berkeley: University of California Press, 276-294.
- Warren, Carol A.B. 2001: Gender and Fieldwork Relations. In: Emerson R.M. Contemporary Field Research, 203-223.

Ajánlott irodalom:

- Gyurgyák János 2003: Szerkesztők és szerzők kézikönyve. Budapest: Osiris.
- Havasréti József 2006: Tudományos írásmű. Budapest – Pécs: Bölcsész Konzorcium.
- Héra Gábor – Ligeti György 2005: Módszertan. Bevezetés a társadalmi jelenségek kutatásába. Budapest: Osiris.

Tantárgy neve: Európa történeti-kulturális régiói Historical-cultural regions of Europe	Tantárgy Neptun kódja: BTKVN1110 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Ilyés Zoltán egyetemi docens	
Javasolt félév: BA 1. félév, ősz	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Kollokvium
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>A tantárgy célja, hogy az Európa népei és kisebbségei tantárgycsoport kurzusait megalapozva, bemutassa Európa természeti tagoltságát, külső és belső határait, majd történeti korszakok szerint áttekinthesse a kontinens kulturális (etnikai, nyelvi, vallási), gazdasági, politikai tagoltságát, megismertesse a hallgatókkal az európai nagy- és középrégiók történetét. Az ókor, középkor, újkor történeti-regionális tagoltságának bemutatásánál nagy jelentőséget tulajdonítunk a nemzetállamok, területiális identitások kialakulásának. Természetesen a mai etnikai, illetve politikai tagoltság kialakulásában meghatározó két világháború, az 1989-es rendszerváltások és a mezo- és nagyrégiós integrációs törekvések kapnak a legnagyobb hangsúlyt. A kurzus során az európai kulturális-gazdasági tagoltság megértés-történetében fontos elméleti megközelítéseket (Európa hármastagolása, centrum-periféria, civilizációs választóvonalak) és a hozzájuk kapcsolódó konkrét példákat is tárgyaljuk.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Európa határai és természeti környezete. 2. Európa tagolódásának természeti, gazdasági, kulturális alapjai. 3. A klasszikus világ geográfiája. 4. Területiális sokszínűség a középkorban. 5. Európa térképének „nacionalizálódása” a reneszánsztól. Oszmán hódítás, reformáció, abszolutizmus. 6. Az ipari forradalom hatásai. Érdekszférák, hatalmi terek változásai a napóleoni háborúktól az I. világháborúig. 7. Európa politikai-gazdasági, etnikai tagolódása az I. világháború után. 8. Európa politikai-gazdasági, etnikai tagolódása a II. világháború után. 9. Új államok, konfliktustérségek, új integrációk 1989 után. 10. Centrum – periféria, „észak–dél” relációk, innovációs térségek a mai Európában 11. Európa három történeti régiója. 12. A Közép-Európa paradigma; Az Egyesült Európa paradigma. 13. Kulturális, vallási, politikai és gazdasági határvonalak a 21. századi Európában. 14. Összefoglalás. 	
Félévközi számonkérés módja: –	
<p>Értékelése:</p> <p>Az előadások és a kötelező szakirodalom anyagának ismeretére épülő, topográfiai ismereteket is kérdező vizsga (kollokvium).</p>	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>[Boden, Martina] 2001: Krónika kézikönyv-Európa. Budapest: Magyar Könyvklub. 15-77.</p> <p>Miletics Péter 1997: Közép-Európa. In: Pap Norbert – Tóth József szerk.: Európa politikai földrajza. Pécs: Janus Pannonius Tudományegyetem 107-132. [a kötetnek újabb kiadása is van!]</p> <p>Pándi Lajos összeáll. 1995: Köztes-Európa 1763-1993 (Térképgyűjtemény). Budapest: Osiris-Századvég Kiadó, [Kijelölt térképek és magyarázatok]: 2./ 30-21., 3./32-33.,</p>	

34./96-97., 42./112-113., 44./116-117., 48./124-125., 62./154-155., 63./ 156-157.,
94./220-221., 108./ 248-249.

Pounds, Norman J. G. 1997: Európa történeti földrajza. Budapest: Osiris Kiadó, 23-48.,
61-78., 87-103., 112-117.,135-142.,166-171., 177-178., 242-246., 280-285.

Szűcs Jenő 1983: Vázlat Európa három történeti régiójáról. Budapest: Magvető

Ajánlott irodalom:

Bihari Péter 2002: A németek – 2000 év Európa közepén. Budapest: Műszaki Könyvkiadó.

Davies, Norman 2001: Európa története. Budapest: Osiris Kiadó-2000.

Dickson, Jones P. G. 1973: Atlas of European Political History. Glasgow-London: Blackie
& Son Ltd.

Tantárgy neve: A vizuális antropológia alapfogalmai Basic notions in visual anthropology	Tantárgy Neptun kódja: BTKVN1111 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Bán András egyetemi docens	
Javasolt félév: BA 1. félév, ősz	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Kollokvium
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>Az előadás meghatározza a vizuális kultúra fogalmát, áttekinti a vizuális antropológiai kutatás tudománytörténetét, problémáit, elméleteit és módszereit. A korai utazások képi-szöveges feljegyzéseinek és a gyűjteményekben felhalmozott tárgyainak elemzése módját ad az idegen, a kulturális különbségek értelmezésének változásait nyomon követni. Az európai civilizáció történeti emlékeit, régészeti leleteit, tárgyegyütteseit szemlélve megfontolandó a képek és tárgyak értékkonstruáló és -megjelenítő szerepe, a ikonográfia és a szimbolizációs technikák, a vizuális narratíva változása. A kulturális antropológia klasszikus időszakának technikahasználatát, képi rögzítési törekvéseit vizsgálva tetten érhetők a fokozatosan tudatosuló tapasztalatok és a vizuális rögzítés jegyeiről és módszertani hasznáról kidolgozásra kerülő elméletek. A reflexív modernitás és a kiterjedt medialitás időszakában a vizualitás kultúrakonstituáló szerepe is változóban van, s ez a vizuális antropológia szerepének újragondolásával jár. Tanulmányok sora mutat rá a társadalmi nemek különbségeinek, a hatalom gyakorlásának, a minták és értékek konstruálásának, átadásának lényegi vizuális aspektusaira.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A látás fiziológiája és pszichológiája. 2. A vizuális kommunikáció fogalma és modelljei. 3. Az álló- és mozgókép kifejezési és jelentési szintjei. 4. A képek szimbolizációs módjai 5. A vizualitás kulturális és történeti értelmezésének lehetőségei, nagyelméletei. 6. Társadalmi alrendszerek összehasonlító kutatása 7. A vizuális kultúra forrásai, korpusza. 8. A képiség, tárgyi rendszerek. 9. Társadalmi test, tér kutathatósága és módszerei, történeti rétegei. 10. A vizualitás, az esztétikum és a művészet értelmezésrendszerei. 11. Képelméletek. 12. A képi fordulat. 13. A „vizuális tanulmányok” tudományterület. 14. Összegzés 	
<p>Félévközi számonkérés módja:</p> <p>Az aláírás feltétele: eredményes zárthelyi Collier 1986 (2) könyve alapján.</p>	
<p>Értékelése:</p> <p>Szóbeli kollokvium az előadáson megadott részletesebb irodalomjegyzék alapján</p>	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Arnheim, Rudolf 1979: A vizuális élmény. Budapest: Gondolat.</p> <p>Bán András szerk. 2009: A vizuális antropológia alapfogalmai – szöveggyűjtemény [kézirat].</p> <p>Banks, Marcus – Morphy, Howard szerk. 1997: Rethinking visual anthropology. New Haven: Yale University Press.</p> <p>Collier, John Jr. – Collier, Malcolm 1986 (2): Visual Anthropology. Albuquerque:</p>	

University of New Mexico Press.

Csákvári József ifj. – Malinák Judit 1998: Média-galaxis. Budapest: Szimbiózis

Geertz, Clifford 1994: A művészet mint kulturális rendszer. In: uő: Az értelmezés hatalma. Budapest: Századvég, 239–267.

Kunt Ernő 1995: Fotóantropológia. Miskolc – Budapest: Arc.

Maquet, Jacques 2003: Az esztétikai tapasztalat. A vizuális művészetek antropológus szemmel. Debrecen: Csokonai [Antropos].

Ajánlott irodalom: